

Nem vagyok ritka madár!

Az év orvosa pályázat egyik nyertese 2011-ben. Igaz akkor még a Zala megyei betegek ragadtak tollat Ruzsa Ágnesért, aki ma a Kaposvári Kórház Onkológiai Osztályát vezeti. Neurológus, klinikai onkológus és sugárterapeuta. 1992-ben ő alapította meg Szombathelyi Hospice Alapítványt, mely azóta is otthoni haldokló gondozást végez. Ágnes belehalna, ha nem gyógyíthatna. Igazán akkor boldog, ha leül vele szemben egy beteg és rá bizza az életét.

Ön nagyon elfoglalt lehet, hiszen rengeteg feladatot vállal. Nemrégén éppen a Magyar Klinikai Onkológiai Társaság elnökének is megválasztották.

– Úgy gondolom, vagyunk néhányan, akik intenzíven élik az életüket, nem vagyok ritka madár. Bevallom, én másként el sem tudom képzelni a mindennapokat és ráadásul nagyon élvezem is.

Szóval hogy van? Legutóbb merre járt a világban és legközelebb hova készül?

– Nagyon jól vagyok, vagy mondhatnám azt is boldog ember vagyok. A szakmám, a világ, a családom kerek egész minden nehézséggel együtt. Vannak céljaim és sokat teszek azért, hogy meg is valósuljanak. Legutóbb Grúziában és Chicagóban voltam. Grúzia a szívem csücske, a két előadás csak „ürügy” volt, hogy újra ott lehessenek a Kaukázus lábánál. Chicagóban pedig az onkológiai világkongresszus kedvéért mentem, ahol sokat tanultam, remélem a betegeim hasznára.

Rob Reiner 2007-es sikerfilmje témája ellenére teljesen humorral és bölcs gondolatokkal. A történet szerint két rákbeteg, idősebb úr egy kórterembe kerül egy kórházban. A sors ironiája, hogy a milliárdos kórház tulajdonos Edward (Jack Nicholson) éppen azután térszik az autószerelő (Carter) (Morgan Freeman) egy kórterembe ársaját kórházában, miután elrendeli, hogy egy szobában minimális két ember lú, kivétel nincs.

Mindkettőjük tudását megtámadja a rák és szinte egyszerre értesülnek arról, hogy feltehetően egy évük van hátra. Ekkor Carter eldobja az addig irt bakancslistáját – azoknak a dolgoknak a jegyzékét, amelyeket meg akart tenni, mielőtt feladja a bakancsot. Edward nem hagyja ennyiben. Úgy véli, sosem lett volna több értelme megvalósítani a majd egyszer a jobbba mindenképpen megteszem álmokat, mint most. Kicsit felturbózza a listát, majd meggyőzi Cartert, hogy vágnak bele. Fittornyóznak, autószerelvénynek, végigutazkák a világot – Egyiptom, Franciaország, Kína – sőt a Himalájáig is megmásszák. Edward a milliárdos aki eddig csak a pénzvilágban élt, most megismeri a természet szépségeit, a természetet, és a természetet már így fogja, hogy barátja. Utolsó hónapjaiban egyben az a kórterem legszébb pihenőjét választották.

Egy kicsit mutassa be a kórházi környezetét. Hányan dolgoznak az osztályán, hány betegük van? Milyen a gyógyulási statisztikájuk? Hol van az a határ, ahol még visszafordítható valaki az Életbe? És ahhoz milyen ráknak kell lennie és milyen stádiumban?

– A Somogy Megyei Kaposi Mór Oktató Kórház Onkológiai Osztályát vezetem. Nagy örömmre komplex ellátást tudunk nyújtani a betegeknek. Az osztály a rákszűréstől kezdve, a gyógyszeres-sugárterápiás ellátáson túl – a macskai kórházi telephelyén – életvégi hospice-palliatív ellátásra rendezkedett be. A Somogy megyei daganatos betegeken kívül fogadunk területen kívüli betegeket is. Az osztályon 11 orvos dolgozik, minden korosztály képviselve van, szakorvos jelöltek is vannak, de a nyugdíj mellett dolgozó kollegák tapasztalt segítségére is számíthatunk. Nővérekben nálunk is hiány van, de a szakembergárda magja jól képzett, megbízható. Gyógyulási statisztikánk az országos átlagnak megfelelő és valóban inkább attól függ, milyen stádiumban érkezik a beteg. Előrehaladott többszörös áttétet adó tumороk, ha nem is gyógyíthatóak, de nagyon elégedettek vagyunk, ha a betegség krónikussá tehető. Ez esetben akár évekig szedett gyógyszerekkel a beteg jó életminőségben éli a hétköznapi életét, dolgozik.

Bár a „törpék” ott vannak, de biztonsággaal bezárva a szervezet egyik zugában. Persze vannak gonoszabb daganatok, amik kicsúsznak a kezünk közül, csak futunk utániuk, de végül a beteg életét követelik. Ha le kell tenni a fegyvert, akkor azt szépen és elegánsan tesszük, hogy a beteg méltósággal tudjon elmenni. Látta a Bakancslista című filmet?

Láttam! Ha felidézem, ma is képes vagyok elérzékenyülni.

Olvasom, hogy Önöknél a kemoterápia része a pszichonkológia.

– A pszichonkológia nagy segítség betegnek, orvosnak egyaránt, ha jól csinálják. A betegnek segít bízni a gyógyulásban, túlélésben, elfogadásban. A személyzetnek segít kibírni a veszteségeket. Miért is áll az ember a fedélzeten kapitányként? Mert jó a csapat és bízik benne, hogy együtt többek vagyunk és tudunk segíteni másokon. A pszichonkológia a kezelés része, és támogatást nyújt mindenkinek, akinek ezzel a körrel, szembesítenie kell.

Önéletrajzában szerepel, hogy a palliatív terápiát Oxfordban gyakorolta.

A palliatív terápia a kezelések okozta mellékhatások, és az életvégi tünetek csökkentésére, megelőzésére, megszüntetésére szolgál. Nagy újdonságok nincsenek benne, de folyamatosan szinten kell tartani az ismereteket. A legfontosabb része, hogy szükségtelen szenvednie a betegnek a mellékhatásoktól, ha ezek megfelelő kiegészítő kezelésekkel uralhatók. A fájdalomcsillapítás szinte teljes palettája elérhető Magyarországon, csak használni kell őket, vagy megfelelő szakemberhez fordulni az onkológián, vagy a fájdalomcsillapító ambulanciákon. A Magyar Hospice Palliatív Egyesületnek megalakulása óta tagja vagyok, négy esztendőn át elnöke is voltam.

Életének fontos része az otthoni ápolás.

– Az otthonápoláshoz kell egy hozzátartozó, akit szaknővérek, szakápolók segítenek az életvégi ellátásban. Tudjuk, legjobb otthon meghalni, ismerős környezetben, családtagok között. Ha azonban bármilyen okból ez nem megoldható, akkor a palliatív terápiás részlegeken és hospice osztályokon kell elhelyezni a beteget, ahol a személyzet képzett és biztonságban van a beteg.

Mivel a kis túlzással a világ összes konferenciáján jelen volt, hol állnak a legjobban a rák gyógyításában?

– A rákgyógyításban persze hogy az USA-ban állnak a legjobban, de minden más ország is meg tudja közelíteni ezt, ha a GDP bizonyos százaléka valóban az egészségügyre fordítódik.

Közvetlenül is gyógyít? Az ember azt hinné, hogy erre már nem is marad ideje.

– Igen közvetlenül is gyógyítok, bele is halnók, ha nem tehetném. A vezetés és a tanítás stb. hátránya, hogy sok időmet vesz el a közvetlen betegellátástól. Igazán akkor vagyok boldog és szűnik meg a világ körülöttem, ha leül velem szemben egy beteg és rám bízva az életét. Ezt az érzést semmi sem pótolja.

Apropó idő. Tényleg mire marad ideje a munkán kívül? Család? Hobbij?

Az idő persze nem végtelen, de mindenre kell, hogy jusson belőle, még a pihenésre is. Ahhoz intenzíven kell dolgozni, hogy néha csak lötyöghessen az ember. Két felnőtt gyermekem és egy 5 éves kislány unokám van, akik nagyon fontosak számomra. Megtanítottam őket „halászni”, így függetlenül élnek az életüket. Persze sokat találkozunk, dumálunk. Hobbim a bicikli túrázás és persze a jó színház, koncert, könyv és a film. Ha nem is hihető, de mindenből elkapok egy jókora szeletet, így nem lázadok, ha máskor csak a morzsák jutnak. Az vigasztal, hogy aki jobban ráér, az sem tudja okosabban kihasználni az idejét, mint én.

Bozsán Eta

